

Dokumentarec **Kima Bartleya** in **Donnache O' Briaina** - **Chavez: Inside the coup** - boste zaman iskali po preteklih sporedih evropskih in svetovnih kinocentrov, kaj šele Kolosejevih. Na hitro pomislite, koliko različnih filmskih uprizoritev bi se izmislil Hollywood, če bi se državni udar zgodil na ozemlju Združenih držav Amerike. Spomnimo se samo tematike o 9/11. Pričujoči film je vnovični dokaz, kako potrebni so dokumentarni filmi, saj pokažejo ravno tisto, česar mainstream mediji že dolgo niso več sposobni.

Nacionalna ustanova za demokracijo (NED – National Endowment for Democracy) je bila ustanovljena zaradi želje Združenih držav Amerike po gradnji napredka človekovih pravic, demokracije in famoznega »nation building«. NED je začel svojo pot leta 1983, ko je takratni predsednik Ronald Reagan v kongresu predstavil demokratični program, zapakiran pod imenom NED, ki je bil v bistvu nadgradnja CIA-e, saj je le ta organizacija v preteklosti doživela številne škandale. Med drugim tudi preiskavo o odgovornosti za zarote in zločine proti večjemu številu političnih voditeljev na različnih koncih sveta – na primer proti Fidelu Castru na Kubi.

Največ energije NED usmerja v boj proti kubanskemu režimu, za katerega je v zadnjih dvajsetih letih porabil 85 milijonov ameriških dolarjev. NED financira tudi Kubansko-ameriško državno ustanovo (FNCA) ter Center za svobodno Kubo (CFC – Center for Free Cuba), ki sta na Kubi že nič kolikokrat poizkušali zrušiti režim in izvesti »demokratično tranzicijo«. Kot pravi Janette Habel je bila njihova prva nolga, da morajo zrušiti »radikalne populiste, ki spodbujajo protiameriško razpoloženje.«

Od kar je v Venezueli na oblasti Hugo Chavez, pozornost vse bolj usmerjajo tudi tja. Včasih tudi preveč odkrito - ameriška državna sekretarka, Condolleeza Rice, je leta 2006 med srečanjem 37. generalne skupščine Organizacije ameriških držav v Panami predlagala oblikovanje nadzorovanja notranjih politik držav članic, ki bi morale ustrezati demokratičnim načelom.

Dokumentarec Chavez: Inside the coup prikazuje najbolj očitno dejanje, ki ga je zagrešila ameriška vlada 11. aprila 2002. Takrat so skušali z državni udarom zrušiti režim Huga Chaveza v Venezueli, ki je bil leta 1998 demokratično izvoljen na mesto predsednika države. Opozicija je prišla tako daleč, da je Chaveza in ministrski zbor izgnala iz predsednikove palače in prostovoljno postavila svojega kandidata Pedra Carmono, naftnega mogotca, ki mu je nacionalizacija naftnih korporacij vzela velik del dobička. Opozicija je isti dan onemogočala oddajanje nacionalni televiziji in poskrbela, da so privatne televizijske postaje poročale pristransko oziroma po njihovi volji. Več o samem poteku in razpletu državnega udara boste izvedeli v pričujočem dokumentarcu ...

Logiko širjenja kapitalizma z državnimi udari, političnim terorjem in vnašanjem nereda s pomočjo vojaških intervencij lucidno pokaže Naomi Klein v knjigi The Shock Doctrine (Doktrina šoka). Kleinova predstavi logiko »fundamentalističnega« kapitalizma, ki vsako umetno

Prispeval Jure Lesjak

Četrtek, 29 Januar 2009 00:00

sproducirano (tudi naravno, na primer cunamiji ipd.) »katastrofo«, izrabi za reformacijo stanja v smislu, če hočete, da vam bo bolje, morate takoj razprodati državno bogastvo, izvesti privatizacijo in popolnoma osvoboditi trg. In kapitalizem rabi takšen »šok«, saj so ljudje takrat panični, neracionalni, reagirajo prehitro in kot pravi Marcel Štefančič, jr., »ko se ljudje po takšni katastrofi prebudijo, ko pridejo k sebi, je že prepozno - to ni več svet v katerem so zaspali. Medtem ko so bili v šoku, so jih reformirali«.

Arhitekti tega koncepta so tako imenovani Chicago Boys (Čikaški fantje) z Milton Friedmanom, Friedrichom Hayekom, Jeffreyjem Sachsom in podobni somišljeniki, ki so svoj fundamentalistični kapitalizem preizkušali in uvajali na številnih državah: Čile, Brazilija, Urugvaj, Bolivija itd.

Ko se seznanimo s teorijo Naomi Klein, nam je povsem jasno, kaj bodo Združene države Amerike naredile na Kubi ali v Venezueli, ko (če) bo naslednji in vnovični državni udar uspel. In ljudje bodo priča temu dogodku, a kaj potem, saj bo vse skupaj zapakirano pod krinko širjenja demokracije.

Hkrati pa bomo pozabili na vse demokratične ukrepe, ki jih je Chavezu kljub vsemu potrebno priznati: podelitev državljanstva petim milijonom marginaliziranih prebivalcev, ki so bili prikrajšani za osebne dokumente; del naftnih prihodkov je namenil za vzpostavitev učinkovite avtonomije nasproti mednarodnim denarnim ustanovam, drugi del pa za financiranje socialnih programov; kmetje so dobili več milijonov hektarjev zemlje; Venezuela je brezplačno operirala na tisoče ljudi brez prihodkov ter subvencionirala osnovna živila za najrevnejše; milijoni odraslih so se pod posebnimi izobraževalnimi programi naučili pisati, brati, zanimati za politiko, za družbo, za svet; padec revščine je v Venezueli pod Chavezom padel za 10% ...

Ocena: 8/10